

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobce: J. T.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 7. 5. 2019, č. j. RN-X-LP

takto:

- I. Žalované rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 5. 2019, č. j. RN-X-LP, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se včasnou žalobou domáhal soudního přezkumu v záhlaví tohoto rozsudku označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti

rozhodnutí žalované ze dne 6. 2. 2019, č. j. R-6. 2. 2019 – 425/X, jímž byla žalobci zamítnuta žádost o invalidní důchod z důvodu nesplnění podmínek ust. § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Žalobce podle žalovaného rozhodnutí nesplnil potřebnou dobu pojištění.

2. V žalobě žalobce uvedl, že jeho nemoc probíhala neléčeně pravděpodobně již několik let před určenou dobou vzniku invalidity na den 2. 1. 2018. Od roku 2010 již není schopen soustavně pracovat, což také svědčí o již probíhající duševní nemoci. Z uplynulých 20 let u něj činí více než 11 let doba pojištění. Žádá o odstranění tvrdosti zákona. O invalidní důchod požádal tři čtvrtě roku před dovršením 38 roku věku. Před dovršením 38 let věku splňoval za uplynulých 10 let dobu pojištění v délce téměř 4 roků, avšak pro nárok na důchod je potřebná pětiletá doba pojištění. V posledních letech však již nebyl schopen vykonávat práci z důvodu neléčené duševní nemoci a současně nebyl schopen tento stav jakkoli řešit (dojít k lékaři, užívat medikaci, doložit všechny náležitosti k žádosti o invalidní důchod). K žalobě žalobce rovněž připojil znalecký posudek MUDr. Ž. H. ze dne 22. 1. 2017 vypracovaný pro účely trestního řízení. Závěrem žalobce navrhl, aby soud rozhodl o dřívějším datu vzniku invalidity dle posudku od ledna 2017.
3. Žalovaný s žalobou nesouhlasil. Ve vyjádření k žalobě odkázal na právní úpravu posuzování nároku na invalidní důchod. Uvedl, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na podkladě lékařského posudku ze dne 24. 4. 2019, podle něhož byl žalobce uznán invalidním pro invaliditu třetího stupně od 2. 1. 2018. Žalobce sice splňuje podmínku míry poklesu pracovní schopnosti, avšak pro přiznání invalidního důchodu je nutné zároveň splnit i podmínku potřebné doby pojištění ve smyslu § 40 zákona o důchodovém pojištění. Žalobce nesplnění této podmínky ani nezpochybňuje, když pouze tvrdí, že jeho nemoc probíhala velmi pravděpodobně neléčeně již několik let před uznáním nároku na invalidní důchod. K tomu však neuvedl žádný důkaz. Žalovaná navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „Posudková komise MPSV“). Vzhledem k tomu, že žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění a tedy nesplnil jednu ze zákonných podmínek pro přiznání invalidního důchodu, navrhla žalovaná žalobu zamítnout.
4. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a podle skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.
5. Podle § 38 písm. a) zákona o důchodovém pojištění *„Pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.“*
6. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona o důchodovém pojištění *„Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.“*
7. Podle § 40 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění *„Potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí*

přítom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přítom potřebná doba pojištění dva roky.“

8. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí plyne, že lékařem žalované bylo stanoveno datum vzniku invalidity žalobce na 2. 1. 2018. Jelikož ke dni vzniku invalidity byl žalobce starší 28 let, potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod u něj činila 5 let, přičemž tato doba se zjišťuje za období posledních 10 let před vznikem invalidity, tj. od 2. 1. 2008 do 1. 1. 2018. Žalobce v uvedeném období získal pouze 3 roky a 350 dnů doby pojištění. Žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění ani v režimu podle § 40 odst. 2 věty třetí zákona o důchodovém pojištění, podle níž se podmínka potřebné doby pojištění považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity. Žalobce v rozhodném období od 5. 12. 2008 do 4. 12. 2018 získal pouze 3 roky a 12 dnů doby pojištění. Rovněž nebylo možno podle žalované v případě žalobce aplikovat ustanovení § 40 odst. 2 věty druhé citovaného zákona, neboť žalobce nebyl ke dni vzniku invalidity, tj. ke dni 2. 1. 2018 starší 38 let.
9. Ze znaleckého posudku MUDr. Ž. H. ze dne 22. 1. 2017 vyplývá, že žalobce minimálně v období listopadu 2014 až října 2016 trpěl duševní poruchou, v pravém slova smyslu psychotickou poruchou – nejpravděpodobněji paranoidní schizofrenií.
10. Krajský soud uložil Posudkové komisi MPSV v Hradci Králové, aby vypracovala posudek o invaliditě žalobce, především pak, aby určila datum vzniku invalidity. Tento byl následně Posudkovou komisí MPSV v Hradci Králové vypracován pod ev. č. 2019/1933-HK ze dne 14. 2. 2020.
11. Posudková komise při zasedání, kterému byl žalobce přítomen, stanovila za objektivizované datum vzniku invalidity den 1. 1. 2015, a to ve shodě se znaleckým posudkem MUDr. H., z něhož Posudková komise MPSV rovněž vycházela. Podle posudku se u žalobce psychický stav postupně zhoršoval, od počátečních poruch chování přes smíšenou poruchu osobnosti až k diagnostikování paranoidní schizofrenie. Za její první dovoditelné projevy lze považovat období evidence na Úřadu práce v České Třebové v období let 2010 až 2018. Posudková komise MPSV dále popsala, z jakých důvodů považuje posudek lékaře lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Orlicí (dále jen „posudek OSSZ“) za posudkový omyl a rovněž popsala, v čem a z jakých důvodů se liší její posudek od posudku lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení Hradec Králové (dále jen „posudek ČSSZ“) pro účely námitkového řízení ze dne 24. 4. 2019.
12. Z posudku Posudkové komise MPSV tedy vyplývá, že žalobcem dříve stanovené datum vzniku invalidity na den 2. 1. 2018 neobstojí.
13. Krajský soud ověřil, že Posudková komise MPSV byla složena v souladu s § 16b odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Posudkoví lékaři měli k dispozici zdravotní dokumentaci žalobce, zabývali se jeho zdravotním stavem, jejich posudkový závěr je řádně zdůvodněný a přezkoumatelný. Posudek tak podle soudu splňuje požadavky úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

14. Posudek Posudkové komise MPSV, oproti posudkům vypracovaným ve správním řízení, vychází z neúplnějších podkladů, neboť jako první měl možnost zohlednit i podklady týkající se duševní choroby žalobce před 2. 1. 2018, zhodnotit tak projevy onemocnění žalobce v delší perspektivě a s ohledem na tyto určit přesnější datum vzniku invalidity.
15. Soud proto vyšel ze závěru Posudkové komise MPSV a v návaznosti na něj uzavřel, že napadené rozhodnutí neobstojí, neboť vychází z nesprávně zjištěného skutkového stavu. Jak vyplynulo z posudku MUDr. H. (prostřednictvím jeho zhodnocení Posudkovou komisí MPSV nadanou k tomu potřebnou odborností), žalovaná v napadeném rozhodnutí vycházela z lékařských posudků a zpráv, které nezohledňovaly veškeré relevantní podklady týkající se duševní choroby žalobce před 2. 1. 2018. Změna v určení data vzniku invalidity má vliv na zjištění potřebné doby pojištění dle § 40 zákona o důchodovém pojištění. Přitom lze usuzovat, že u žalobce připadá v úvahu splnění potřebné doby pojištění (viz § 38 písm. a) ve spojení s § 40 zákona o důchodovém pojištění). Proto soud napadené rozhodnutí zrušil jako nezákonné (§ 78 odst. 1 s. ř. s.) a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
16. V novém řízení bude žalovaná vázána názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.) a vycházet z výsledků provedeného dokazování (§ 78 odst. 6 s.ř.s.). V novém rozhodnutí tak žalovaná zohlední posudek Posudkové komise MPSV ze dne 14. 2. 2020, ev. č. 2019/1933-HK, zejména pak s ohledem na nově stanovené datum vzniku invalidity žalobce.
17. K žalobnímu návrhu žalobce, aby soud rozhodl o dřívějším datu vzniku invalidity, soud pouze nad rámec tohoto odůvodnění uvádí následující. S ohledem na zásadu tzv. omezené kasace může správní soud v případě důvodnosti žaloby proti rozhodnutí napadené správní rozhodnutí jen zrušit, nemůže ho však změnit nebo dokonce nahradit rozhodnutím vlastním. Soud musí rozhodnutí zrušit dokonce i tehdy, je-li z rozhodnutí soudu naprosto jasné, jak má správní orgán ve výsledku rozhodnout. Ani tehdy nemůže správní soud nahradit správní rozhodnutí svým vlastním rozsudkem.
18. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci podle obsahu správního spisu náklady soudního řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice 29. května 2020

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra v. r.
soudce